

OKVIRNA KONVENCIJA ZA ZAŠTITU NACIONALNIH MANJINA

Pitanja i odgovori

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Što je Okvirna konvencija?

Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina stupila je na snagu 1998. godine i predstavlja sveobuhvatni međunarodni sporazum kreiran da zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Zbog čega se zove Okvirna konvencija?

Tekst Okvirne konvencije štiti prava pojedinaca i donosi prateće obaveze koje treba da poštuju države. Dok je konvencija pravno obavezujući instrument shodno međunarodnom pravu, riječ "Okvirna" naglašava prostor za države članice da prilagode neke od odredaba Konvencije svojoj specifičnoj situaciji na nacionalnim nivou kroz nacionalno zakonodavstvo i državne politike.

” ... pluralističko i istinski demokratsko društvo treba ne samo da poštuje etnički, kulturni, jezički i vjerski identitet svakog pripadnika nacionalne manjine, već i da pruža odgovarajuće uslove koji će im omogućiti da izraze, očuvaju i razviju taj identitet ...

Ko je zaštićen Okvirnom konvencijom?

Okvirna konvencija ne sadrži definiciju pojma "nacionalne manjine". Svaka država potpisnica ima slobodno polje procjene da definiše koje grupe će biti obuhvaćene Konvencijom na njenoj teritoriji. Ta definicija mora biti nediskriminativna, sačinjena u dobroj vjeri i u skladu s opštim principima međunarodnog prava, uključujući princip slobodne samoidentifikacije.

Princip slobodne samoidentifikacije znači da pojedinci imaju pravo da sami za sebe odluče da li žele da budu tretirani kao pripadnici nacionalne manjine. Međutim, njihova odluka mora se zasnivati na objektivnim kriterijumima povezanim s njihovim identitetom, kao što su njihova vjera, jezik, tradicija i kulturno nasljeđe.

Države imaju raznovrsne pristupe kada je u pitanju definicija nacionalne manjine u okviru Okvirne konvencije: od restriktivnog pristupa s, primjera radi, popisom tradicionalnih grupa koje će uživati benefite zaštite od strane Okvirne konvencije; do otvorenijeg pristupa, gdje se članovi Konvencije fleksibilno primjenjuju na širi spektar grupa.

Kako se prati Okvirna konvencija?

Okvirnu konvenciju prati Komitet ministara Savjeta Evrope zajedno sa Savjetodavnim komitetom za Okvirnu konvenciju, kojeg čini 18 nezavisnih stručnjaka.

” ... burni prevrati u evropskoj istoriji pokazali su da je zaštita nacionalnih manjina od ključnog značaja za stabilnost, demokratsku sigurnost i mir na ovom kontinentu ...

Prava koja uživaju pripadnici nacionalnih manjina

i dopunske obaveze koje treba da ispunjavaju države

Slobodno izražavanje etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta - **Nediskriminacija** - Unapređenje **efektivne ravnopravnosti** - Očuvanje i razvoj kultura, vjera i jezika manjina - Podsticanje **međukulturnog dijaloga** i zaštita pripadnika manjina od neprijateljstava ili nasilja - Uživanje slobode okupljanja, udruživanja, izražavanja, misli, savjesti i vjeroispovijesti - Unapređenje raznovrsnog **medijskog prostora** s programima na jezicima manjina i uz podršku manjinskim medijima - Korišćenje **jezika** manjina u kontaktu s organima vlasti u područjima s tradicionalnim ili značajnim prisustvom nacionalnih manjina - Isticanje ličnih imena, naziva mjesta i drugih topografskih naznaka na jezicima manjina - Činjenje **obrazovanja dostupnim** za sve i jačanje međukulturnog znanja - Predavanje jezika manjina i nastava na njima, u privatnim i javnim školama - **Mogućnost uticaja na javno odlučivanje** o pitanjima koja se tiču pripadnika nacionalnih manjina - Učešće u **kulturnom, društvenom i ekonomskom životu** - Uzdržavanje od mjera koje mijenjaju odnos stanovništva u oblastima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina s ciljem ograničavanja prava manjina - Promovisanje manjinskih prava kroz bilateralnu, multilateralnu i prekograničnu saradnju

Gdje su lica koja pripadaju nacionalnim manjinama zaštićena Okvirnom konvencijom?

Postoji 38 država* u kojima je Okvirna konvencija na snazi. Specijalni sporazum o praćenju u vezi s Kosovom** postoji s Privremenom administrativnom misijom Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK).

▶ Države potpisnice Okvirne konvencije

Albanija	Estonija	Malta	Srbija
Jermenija	Finska	Republika Moldavija	Republika Slovačka
Austrija	Gruzija	Crna Gora	Slovenija
Azerbejdžan	Njemačka	Nizozemska	Španija
Bosna i Hercegovina	Mađarska	Sjeverna Makedonija	Švedska
Bugarska	Irska	Norveška	Švajcarska
Hrvatska	Italija	Poljska	Ukrajina
Kipar	Letonija	Portugal	Ujedinjeno Kraljevstvo
Češka	Lihtenštajn	Rumunija	
Danska	Litvanija	San Marino	

▶ Države koje su potpisale ali nijesu ratifikovale Okvirnu konvenciju

Belgija	Island
Grčka	Luksemburg

▶ Države koje nijesu ni potpisale ni ratifikovale Okvirnu konvenciju

Andora	Monako
Francuska	Türkiye (Turska)

* Ruska federacija je bila država potpisnica Konvencije od 1998. do 2024. godine.

** Sva upućivanja na Kosovo, bilo na teritoriju, institucije ili stanovništvo, u ovom tekstu biće shvaćena u potpunoj saglasnosti s Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i bez prejudiciranja statusa Kosova.

” ... stvaranje klime tolerancije i dijaloga neophodno je da bi se omogućilo da kulturna raznolikost bude izvor i činilac, ne podjele, već obogaćenja svakog društva ...

INFORMATION

Kontakt:

Sekretarijat Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
minorities.fcnm@coe.int

www.coe.int/minorities

For more information on the role of NGOs:

www.coe.int/en/web/minorities/role-of-ngos

www.coe.int

Savjet Evrope je vodeća organizacija za zaštitu ljudskih prava na kontinentu. Obuhvata 46 država članica, uključujući sve članice Evropske unije. Sve države članice Savjeta Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum koji ima za cilj da zaštiti prava čovjeka, demokratiju i pravnu državu. Evropski sud za ljudska prava kontroliše implementaciju Konvencije u državama članicama.

